

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' תרומה ב' אדר א' תשע"ט

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 601

פנינים יקרים

ויקחו לי וכו' (כה, ב) רש"י: לי לשמי. המפרשים מקשים מה כוונת רש"י בהדגש לי לשמי. ונראה לי דהרי יש מחלוקת אם מצוות צריכות כוונה או לא, בזה מדייק רש"י אפילו למ"ד שלכתחילה צריך כוונה כשעושה מצוה. ובדיעבד יצא אם עשה המצוה אף בלי שום כוונה. כל זה בכלל קיום המצוה אבל במצות הקמת המשכן - בית המקדש שהשי"ת רוצה להשרות שכינתו על ישראל רצה הקב"ה שיהיה בכונה רצויה. וזהו ויקחו לי לשמי צריך להיות בכוונה הרצויה.

ויקחו לי תרומה (כה, ב) נסמכה תרומת המשכן למשפטים ללמדנו כי אין הצדקה נחשבת לו רק כאשר ממונו נקי מכל חשש ממון שאינו שלו וכד'. ואף ישעיהו הנביא מזהיר על נתינת הצדקה ואמר שמרו משפט ואח"כ ועשו צדקה.

מאת כל איש ידבנו לבו (כה, ב) רש"י ידבנו לבו לשון רצון טוב, ע"כ. המושג רצון טוב יוסבר על פי מה שכתוב בקשו"ע סימן ל"ד ס"ז הנותן לעני פרוטה ומנחמו בדברים יש לו שכר גדול. אבל הנותן לעני אלף זוז ופניו כבושים בקרקע כאלו לא נתן כלום כי העיקר הוא הרצון הטוב. וזה מה שרש"י מדייק שהתרומה להקמת המשכן צריך להיות מתוך רצון טוב והבן.

זהב וכסף ונחשת (כה, ג) בעלי מליצות מרמזים ערך נתינת הצדקה. זהב: הגולדינע נתינה - נתינה של זהב מי ששולח לעניים בלי שישאלו ממנו. כסף: הצדקה הממוצעת כשהעניים פונים אצלו והוא בנדיבות לבו מכבדם בנתינה חשובה. נחשת - מכון לבעלי ממון אשר צריכים לכופ אותם לתת צדקה עבור העניים. הצד השוה שבהם שמעשה הצדקה בכל אופן שהוא ממהרת את הגאולה בב"א.

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם וכו' (כה, ג) ג' תרומות מוזכרות בפרשה ויקחו לי תרומה, פרש"י לי לשמי. תקחו את תרומתי-תרומת ה'. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם - תרומת העם. התרומה הראשונה מכוון אל האדנים כולם שוים כאחד ואין חשש להתגאות וכן תרומה שניה שמכוון אל הקרבנות כולם שוים כאחד ואין חשש לגאווה ע"כ נאמר בשם תרומת ה' אבל תרומה השלישית שמכוון לתרומת המשכן כל אחד לפי נדבת לבו יש חשש לגדנוד של גאווה לכן אין הקב"ה רוצה ליחד שמו יתברך שם, ודו"ק. (כלי יקר) **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ה) היינו** שיעשו לי מקדש כל אחד מגופו. ושכנתי בתוכם יהיה מקדשי ממנו. וזהו וכן תעשו מעצמכם מען דוגמתו.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ה) אפשר לומר בדרך רמז דהנה מצוה מעשית יותר קל לקיים ממצוה התלויה בלב כמו לא תשנא את אחיך בלבבך ועוד יותר קשה מצות אהבת ה' וכו'. אמרה תורה ועשו לי מקדש במה שאתה יכול ושכנתי בתוכם אשכין את אהבתי אצלך למעלה מכוחך בתורת מתנה...

ועשו ארון וכו' (כה, י) ארון אותיות אורן שיש בו אורן של ישראל ואותיות נורא כי הוא איש אוכלה. (בעל הטורים)

ועשו ארון עצי שטים (כה, י) בכל כלי המשכן נאמר ועשית בלשון יחיד ואילו בארון נאמר ועשו בלשון רבים. הטעם בזה כי הרי ידוע שאין כל אדם זוכה בקיום כל התרי"ג מצוות. דהרי ישנם מצוות השייכים לכהן דוקא ויש השייכים לקיום ברית מילה פדיון הבן וכד' לכך נאמר ועשו בלשון רבים כי הארון מסמל את התורה דייקא כשהיא בלשון רבים.

והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה (כה, כ) פרש"י כנפים למעלה מראשיהם דרך ענוה ויראה. (דעת זקנים)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א פרשת וישלח תשל"ב - נכתב ע"י א"א

מה שהאדם נשבר ע"י הנסיונות הוא מפני שכל האחיזה שלו בקדושה היא ע"י מעשים, בחינת דיבור. ובשעה שהוא בא לידי נסיון הוא צריך לזכור במח שהנסיון שרוצה לשבור אותו צריך להתהפך לרחמים. והיינו שהנסיון יביא אותו להרגיש את הסכנה והפחד שלא ינתק מהבחינה של חמור אבוס בעליו. וכשהוא עומד בנסיון ומגיע על ידו לשלימות הפחד ושלימות הסכנה, הוא מגיע לבחינה שהקב"ה מתגלה אליו. זו לא השגה גרידא שהוא משיג מתוך הפעולות שלו שיש כח עליון הטמיר ונעלם הפועל על ידו, רק הוא חי עם הקב"ה בכזו מציאות כמו בן שחי עם אמא שלו, וכמו בן שהגיע לשכל להרגיש ולהבין מה זו אמא. ואדם שעובר את שבעת מדורי הגיהנום זוכה לזה.

והיינו כי הקב"ה שוכן מעל ז' רקיעים, וכנגדם יש בטומאה ז' רקיעים, זה לעומת זה. ובכוחות האדם נמצאים כל ז' הרקיעים, מצד הקדושה ומן הצד שכנגד. וע"י שהאדם עובר את שבעת מדורי הגיהנום, ועומד בנסיון ומבטל את עצמו, ממילא מתבטלים כל ז' הרקיעים שהם המסך המבדיל של הקליפה, והוא בעצמו נהיה בחינת ז' רקיעים בהם שוכנת הקדושה. איך הקדושה יכולה לשכון בתוך גוף? רק אם הוא מגיע לביטול הגמור, שבזה מתבטלים כל הז' רקיעים, וכאשר הגוף מגיע לבחינת תוהו ובוהו, שאין לו מציאות כלל רק אמונה, אז נהיה שלימות הנפש, שמכחות הגוף נהפך להיות נפש שאינו מושג, כמו הרבש"ע שאינו מושג כי אם באמונה.

וכאשר הצדיק מגיע לדרגה זו הוא חי בפחד נורא. כאשר הוא משיג את הקדושה הוא שרוי בעולם של תוהו ובוהו, ולכן הוא לא חי עם

הקדושה, הוא חי בעולם הטומאה - וחטאתי נגדי תמיד - שכל הזמן יש לו פחד מעולם הטומאה. וככל שהוא משיג יותר את הקדושה יש לו פחד גדול ונורא. כי כאשר הוא מגיע לדרכים הללו כל המזיקים מסתובבים סביבו, ואין שום מזיק בעולם שלא נדבק אליו. והסיבה לזה היא, שכאשר יורד לעולם כח הקדושה המזיק מפחד שיאבד את הכח שלו, כי כמו שהקב"ה הוא אמת כך הצדיק הוא אמת. ולכן הני כלבין דחציפין הולכים מסביבו ורוצים ממנו את שלימות התיקון, להעלות את כל הניצוצות שהם הוציאו מן הקדושה והורידו אותה לעולם התחתון, עולם הקליפות. והם רוצים להגיע לשלימות, לחזור לשורשם שהיו לפני חטא עץ הדעת. וכל עוד שאנחנו לא הגענו לשלימות הקדושה ע"י ביטול, כלומר שאיננו חיים בתחושה של הסכנה הכי גדולה כמו תינוק שמפחד שאמא תעזוב אותו, העולם לא יכול להגיע אל תיקונו. והצדיק אמת שהגיע לשלימות הוא חי בפחדים נוראים שלא יאבד את ההכרה הזו שהוא תלוי ברבש"ע כמו תינוק באמא שלו, ויש לו פחד נורא מהני כלבין דחציפין הסובבים אותו.

הצדיק אמת שהגיע לשלימות חי בפחדים נוראים שלא יאבד את ההכרה הזו שהוא תלוי ברבש"ע כמו תינוק באמא שלו, ויש לו פחד נורא מהני כלבין דחציפין הסובבים אותו למרות שהם רוצים ממנו את תיקונו, ולכן יש להם הכנעה מפניו, הם צועקים ונובחים ככלבים. בגלל שכל החיות שלהם הוא מזה שהם מזיקים את הבריאה ואת האדם, וכאשר הצדיק יתקן אותם יאבדו את החיות שלהם. כי על אותה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

החיות שהם לוקחים מהקדושה אין להם שום שליטה, השליטה על זה נמצאת ביד הצדיק, וכשזה - הצדיק - קם, זה - הקליפה - נופלת. ולכן הם מפחדים ממנו ויש להם הכנעה, אבל הם נובחים ככלבים. כמו שאנו רואים היום במצרים שהם מפחדים ולכן יש להם הכנעה בפני היהודים ויחד עם זה הם נובחים ככלבים, כך הוא אצל הני כלבין דחציפין, רק מחמת שהם מפחדים מן הצדיק הם נכנעים, אבל יחד עם זה נובחים ככלבים.

והאמת שכל הנביחות שלהם אינם יכולים לצדיק אמת. הוא לא יכול להפגע מהם. הצדיק הוא שלימות שיכול להכנס לתוך הני כלבין דחציפין והם אינם יכולים לגעת בו, כמו שאינם יכולים לנגוע בקב"ה. וכמו שבעולם שקודם חטא עץ הדעת אין להם שום אחיזה, כך אין להם שום אחיזה בצדיק אמת שתיקן לעצמו את כל השלימות והגיע לבחינה שקודם החטא. אמנם מכיון שעדיין לא הגיע התיקון הכללי, והכלל עדיין לא הגיע לשלימות הזו, יש להם כח על הכלל. ולכן רק הצדיק אמת יכול למשוך ולהביא את כלל ישראל לעבודה שלו, ורק מכוחו נוכל אנחנו לעבוד את העבודה הזו, ולהגיע לשלימות שיתבטלו כל הקליפות ובכל מציאות הטבע יהיה "ומלכותו בכל משלה".

חטא עץ הדעת גרם שיהיו כל החורבנות, ועדיין אנו חיים עד היום בחורבנות, ולכן אנו מפחדים כל הזמן מהני כלבין דחציפין, ואנו מוכרחים את הצדיק אמת שיגן עלינו. כזה צדיק אמת שהוא מבוטל לגמרי, בבחינת תוהו ובוהו, אמונה פשוטה. וכמו שהרבש"ע הוא טמיר ונעלם ואנחנו לא מבינים, ואפילו המלאכים שרפים

וחיות ואופני הקודש לא יודעים את מקום כבודו, ושואלים איה מקום כבודו. כך הוא הצדיק אמת שהוא במדרגה יותר גבוהה ממציאות הקדושה של המלאכים, ואנו שואלים איה מקום כבודו.

ואם אנחנו, כל כלל ישראל, נגיע לבחינה של צדיק אמת, אז יהיה בחינה של "מלא כל הארץ כבודו". לא "איה מקום כבודו" רק "מלא כל הארץ כבודו". וכל אחד יכיר את מציאות ה', כי עמלק לא יהיה לו קיום יותר. זה גופא יהיה מחיית עמלק בשלימות. וממילא כל הקיטרוגים יפסקו, ויהיה "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", ונחיה באותה בחינה שיעקב אבינו רצה שלא נעבור את הגלויות, ונגיע להשגת מציאות ה' ללא יסורים ונסיונות.

כדי להגיע לזה עלינו ללמוד מיעקב אבינו, ולראות איך הוא עבר את כל היסורים עד שהגיע לשוב - ישוב הדעת שלו, וזכה לשלימות בחינת תפארת. איך הוא הגיע לכזו שלימות? מכיוון שהוא לא נשבר מן הנסיונות שלו, ומכל הנסיונות הוא נשאר רק בפחד, ובפחד הזה הוא חי - כגמול עלי אמו. בסכנה הכי גדולה שהיה שרוי בה הוא לא היה ביאוש, אלא הוא חי עם הקב"ה המחיה אתו ואליו הוא פנה, עד שהגיע לשוב, וזכה לשלימות בחינת תפארת. יש לנו ממי ללמוד איך לעמוד בנסיונות. מדברי אלוקים שבכל פרשה ופרשה אנו רואים מה שהצדיקים עברו בזמנם, ומבינים שאי אפשר להתחמק מן הנסיונות. כ"כ הרבה דורות עברו, ומאז ועד היום אנו רואים שרק אלו שהלכו באמונה פשוטה נשאר זכרם אתנו עד היום.

המשך יבוא אי"ה

המשך פציצים יקרים

ונועדתי לך שם ודברתי אתך וכו' (כה, כד) כי בזה שרתה שכנית. ותשרה בכל מקום אשר שם חכמי הדור אשר מגמת פניהם השכל וידוע אותו כמו שיעד באמרו ושכנתי בתוכם ככל אשר אני מראה אותך והוסיף ואמר וכן תעשו להבא. כמו שהעידו חז"ל במסכת חגיגה אתה דורש במעשה מרכבה ושכינה עמנו. (ספורנו)

לעומת המסגרת תהיין הטבעות (כ"ה, כ"ז) כאשר נסגר הלב בקדושה יכול להשתמש בטבעות - בטבעיות וע"י ההתפעלות החיצונית תבא ההתפעלות הפנימית. כיוצא בזה כתוב בפ"ך ובלבבך לעשות (דברים ל, י"ד) שאילו היה כתוב בלבבך ובפ"ך לעשות לא היה תקנה, אך עתה שכתב בפ"ך קודם יכולים לעשות מעשה בפה. וממילא נתעורר הלב קצת ועושים עוד קצת יותר בפה ונתעורר יותר הלב וכך חוזר חלילה. (ספרן של צדיקים - הרה"ק מקונוניץ)

ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן (כו, ז) מכסה המשכן היה עשוי מיריעות עזים ואילו בתוך המקדש עצמו היו הכלים עשויים מזהב טהור כמין המנורה השלחן ועוד. ללמדך שהאדם צריך להשים לב ולתת את הדגש על הפנימיות ולא על החיצונית. (וידבר יוסף)

והקמות את המשכן (כו, ל) רש"י לאחר שיגמור הקימהו. אפשר לקבל מדברי רש"י מושכל שהאדם צריך להסתכל על עצמו דהנה רואים הרבה בני אדם שעוסקים ימים ולילות בלמוד ההלכה והמוסר וקובעים לתורה. ואח"כ הכל נשכח, בא רש"י לרמוז שאין להסתכל על זה אלא ימשיך בלמודים אלו ובעזה"י הבא ליטתהר מסייעין לו מן השמים והסוף בטוב. (נעים התורה)

ואתה תצוה את בני ישראל (כו, ב) הפרשה מתחילה בתיבה ואתה. מלמדנו דרך ארץ שבתחילה עליו להיות "אתה" פירוש להשתדל בעל ערך ומדה במציאות האנושי ואח"כ תצוה את בני ישראל שנוכל להורות להדריך ולכוון אחרים במלוי רצון הבורא בכל הענינים. וכן מובא בגמרא (ב"מ קז) קשומט עצמך ואח"כ קשומט אחרים. (יד יוסף)

ואתה תצוה (כו, ב) אי הזכרת שמו של משה רבינו בפרשתנו היא בבחינת אות של כבוד והערכה למשה רבינו ע"ה ושהשי"ת חלק למשה שיהיה כביכול בעצמו המחוקק והמצוה לבני ישראל. וזה משה לגמול מיוחד במינו מאת ה' בשעה שגילה מידה של מסירות נפש למען כלל ישראל לאחר חטא העגל. וכך אמר הקב"ה למשה ואתה תצוה. אתה בעצמך תהיה המצווה והמחוקק לבני ישראל שעליהם מסרת נפשך בלא גבול ובלא שעור. (רבי שמעון סופר זצ"ל)

להעלות נר תמיד (כו, ב) החידוש של התמיד מכוון אל הצורך בכל מקום ובכל זמן ובכל מצב. כענין מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד והיא- מעלת השמחה - והיא הגורמת למעלה הגדולה להיות תמיד בשמחה. (מתוך לקוטי מוה"ר ז)

ואתה תצוה להעלות נר תמיד וכו' (כו, ב) פרש"י אין צו אלא לשון זריזות להעלות נר תמיד. היינו שצריך להיות בזריזות בנר התמיד, ואינה בזריזות של הנר אלא בזריזות של התמיד שע"כ נעשית המצוות כחלק ממהות האדם. (יד יוסף)

ונעדת שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (כט, מג) ההדגשה בתפלות הימים הנוראים המלכת השי"ת בכל העולמות כמו שאומרים מלוך על כל העולם כולו בכבודך. מונח בזה שע"י שממליכים את הקב"ה בעולם ממילא מתקדשים. וזהו שכתוב כאן ונעדת שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי - על ידי שימליכוני עליהם ממילא יתקדשו גם הם. (גבורת יעקב)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

מייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים 9105

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

